

Handläggare:
Gabriella Luoma
08 508 18 129

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2017-12-14

Trygghetsmätningen 2017

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av stadens trygghetsmätning 2017.

Kerstin Sandström
stadsdelsdirektör

Ingalill Gustavsson
avdelningschef

Sammanfattning

Sammantaget visar 2017 års trygghetsmätning, likt tidigare år, att en majoritet av invånarna i Stockholm inte är otrygga eller oroliga att utsättas för brott. Samtidigt framkommer en relativt tydlig ökning vad gäller oro för brott. Det är något som även har ökat i Farsta stadsdelsområde.

De brott som Farstas invånare uppger att de utsatts för i något högre utsträckning än den genomsnittliga stockholmaren är misshandel, sexuella trakasserier och skadegörelse i hushållet.

Att mäta otrygghet och oro för brott kan vara komplext eftersom trygghet är en subjektiv upplevelse som kan vara kopplad till konkreta händelser eller en generell, ospecifik känsla. Alltför långtgående tolkningar på stadsdelnivå ska också undvikas då svarsfrekvensen är låg.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola och fritid.

Bakgrund

Under våren 2017 genomfördes Stockholms stads trygghetsmätning för fjärde gången. Syftet är att skapa en samlad bild av hur utsatthet för brott, upplevelser av ordningsstörningar och upplevelse av trygghet eller oro för att utsättas för olika typer av brott fördelar sig över staden.

Trygghetsmätningen är en stadsövergripande enkätundersökning som tidigare genomförts 2008, 2011 och 2014. Undersökningen genomfördes som en postenkät till ett slumpmässigt urval av drygt 32 000 personer i åldern 16-79 år, mantalsskrivna i Stockholm. Totalt har 17 659 personer svarat på enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 55 procent, högre än vid förra mätningen 2014 (51 procent).

Inom Farsta stadsdelsområde besvarade totalt 1 198 personer enkäten.¹ Det motsvarar en svarsfrekvens på 53,9 procent vilket är högre än vid förra mätningen 2014 (52,8 procent). Andelen svarande skiljer sig åt mellan de olika stadsdelarna. Andelen svarande var högst i Tallkrogen på 61,8 procent, tätt följt av Larsboda på 60,0 procent. Lägst andel svarande hade Fagersjö och Svedmyra på 47,0 procent.

Resultat

Demografi

Farsta stadsdelsområde består av tio stadsdelar. Stadsdelsområdet fortsätter att växa och hade ett inflyttningsöverskott på närmare 600 personer under 2016. I stadsdelsområdet som helhet är den största åldersgruppen mellan cirka 30 och 40 år och följaktligen finns det ganska många barn i förskoleålder, allra flest i Larsboda tätt följt av Fagersjö. Störst andel unga vuxna, 20-24 år, bor i Larsboda, Farsta strand och Fagersjö. Stadsdelarna Farsta strand och Sköndal har högst andel invånare som är över 65 år.

I stadsdelen Tallkrogen dominerar enfamiljsbostäder, i övriga stadsdelar är lägenheter i flerfamiljshus i majoritet. Nästan 40

¹ Det innebär att 1 procent av de svarande motsvarar 12 invånare, 10 procent motsvarar 120 invånare och 25 procent motsvarar 300 invånare.

procent av flerfamiljshusen ägs av de kommunala bostadsbolagen. Ungefär 40 procent av invånarna i stadsdelsområdet har en eftergymnasial utbildning, högst andel återfinns i Svedmyra, Gubbängen och Tallkrogen.

Medelinkomsten varierar mellan stadsdelarna, exempelvis är den 253 000 kronor per år i Fagersjö medan den i Tallkrogen uppgår till 329 000 kronor. Andelen arbetslösa i stadsdelsområdet är högre än för staden som helhet (staden 2,8 procent och Farsta stadsdelsområde 3,3 procent). Andelen utrikesfödda är något högre i stadsdelsområdet (25 procent) än i hela staden (24 procent) men skiljer sig åt mellan de olika stadsdelarna. Andelen utrikesfödda i Fagersjö är till exempel 40 procent.

Otrygghet – invånare som känner oro

Trygghetsmätningen visar att de allra flesta känner sig trygga. Cirka 80 procent svarar att de känner sig trygga. Samtidigt har oron ökat i bland annat Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista och Hässelby-Vällingby.

Invånarna i Farsta stadsdelsområde känner i större utsträckning oro att utsättas för brott än den genomsnittliga stockholmaren. Det är viktigt att ha i åtanke att det har skett en ökning i nästan alla stadsdelsområden i detta avseende. Högst andel som känner oro i Farsta stadsdelsområde återfinns i Larsboda och Tallkrogen.

Invånarna i Farsta känner däremot en minskad oro för att gå ut sent på kvällen i bostadsområdet. Det var en högre andel som uppgav att de kände sig mycket otrygga vid 2011 års undersökning (14 procent). Sedan 2014 ligger Farsta stadsdelsområde på 10 procent vilket är i likhet med staden. Högst oro återfinns hos invånarna i stadsdelsområdena Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista (25 procent).

Andelen invånare som ganska eller mycket ofta känner sig oroliga för att utsättas för våld eller överfall i den offentliga miljön har ökat från 12 procent vid 2014 års undersökning till 18 procent. Det är emellertid något lägre än vid 2011 års mätning (20 procent). För samtliga stadsdelar i Farsta är andelen som känner oro att utsättas för våld eller överfall i den offentliga miljön högre än 2014. Högst ligger Fagersjö, Farsta strand och Larsboda.

Vad gäller känslan av otrygghet i bostadsområdet så känner sig 7 procent otrygga eller mycket otrygga. Det ligger i paritet med stadens snitt. För samtliga stadsdelar har känslan av otrygghet ökat något sedan föregående mätning. Mest otrygghet känner invånarna i Fagersjö.

Oron för att bli utsatt för sexuella trakasserier i Farsta stadsdelsområde ligger sammantaget på samma nivå som stadens snitt (11 procent). Oron för våldtäkt ligger sammantaget något högre än genomsnittet och störst oro att utsättas finns hos invånarna i stadsdelarna Farsta och Gubbängen.

Det finns vissa skillnader mellan stadsdelarna. Exempelvis anger de boende i Tallkrogen en större oro att utsättas för bostadsinbrott (37 procent) än genomsnittet i staden (22 procent). I Farsta strand känner invånarna i förhållande till övriga delar av stadsdelsområdet en högre oro att utsättas för rån.

Ordningsstörande – invånare som upplever problem med ordningsstörningar

Samtliga former av ordningsstörning – så som nedskräpning, klotter, berusade eller narkotikapåverkade personer, stökiga grannar och ungdomar – uppger en lägre andel bli störde av nu än 2008. En svag ökning kan dock ses för några av dessa angelägenheter i årets mätning.

Vad gäller nedskräpning har andelen i stadsdelsområdet som uppger det störande minskat från 24 procent år 2008 till 17 procent i år och ligger nu under snittet för staden.

Andelen som upplever berusade personer som stör ordningen som störande har sjunkit från 9 till 7 procent. De flesta stadsdelar uppvisar en minskning medan andelen ökar i Fagersjö och Larsboda. Även Hökarängen har en liten ökad andel, från 11 procent 2014 till 13 procent i år, men detta kan jämföras med 2011 då andelen låg på 23 procent.

Farsta stadsdelsområde ligger sammantaget något över genomsnittet för Stockholm då det gäller att man upplever mörka områden som ett problem. Stadsdelsområdet ligger på 19 procent men har stadigt minskat sedan 2008 (24 procent). När det gäller stadsdelarna är resultatet blandat – vissa visar en lägre andel medan andra har ökat. Högst andel finns hos invånarna i

Hökarängen (30 procent). Vid 2014 års mätning var andelen där 17 procent. I Fagersjö har andelen sjunkit från 27 procent år 2014 till 17 procent i år.

När det gäller påträngande tiggeri ligger Farsta stadsdelsområde sammantaget under genomsnittet i Stockholm stad men Farsta stadsdel ligger något över Stockholm stads genomsnitt. I stadsdelarna Gubbängen och Hökarängen minskar andelen som upplever att denna företeelse stör ordningen i området i stor utsträckning.

Utsatthet – invånare som beskriver att de har utsatts för brott

Invånarna i Farsta stadsdelsområde är i mindre eller lika utsträckning som staden som helhet utsatta för hot, rån, våld och hot i nära relation samt stöld i hushållet. De brott som invånarna uppger att de utsatts för i något högre utsträckning än den genomsnittliga stockholmaren är utsatthet för misshandel, sexuella trakasserier samt skadegörelse i hushållet.

Det finns vissa skillnader gällande utsatthet för brott på stadsdelsnivå. Utsatthet för misshandel ligger exempelvis något högt i Hökarängen, 6 procent, att jämföra med stadsdelsområdet som helhet, som ligger på 3 procent. Stadens snitt ligger på 2 procent.

Sexuella trakasserier ligger något högt i Svedmyra (10 procent), Gubbängen (9 procent) och Farsta (9 procent). Med sexuella trakasserier avses här ovälkomna närmanden eller kränkande anspelningar kring sådant som förknippas med sex. I Farsta stadsdelsområde har det som helhet skett en ökning från 2014, då andelen låg på 2 procent, till 6 procent i årets undersökning.

Vad gäller utsatthet för skadegörelse i hushållet så har det skett en liten ökning från 6 procent 2014 till 8 procent. Detta kan dock jämföras med mätningen som gjordes 2008 då andelen också låg på 8 procent. Högst utsatthet anger invånarna i Hökarängen och Farsta strand, med 13 procent.

Förtroende för stadsdelsförvaltningen

De stadsdelsområden som har störst andel invånare med litet förtroende för sin stadsdelsförvaltning är Spånga-Tensta (31 procent) och Rinkeby-Kista (29 procent), jämfört med Farsta stadsdelsförvaltning där andelen är 13 procent. Genomsnittet för

staden ligger på 15 procent. Farsta har marginellt förbättrat sitt resultat sedan föregående mätning. De områden där störst andel invånare har litet förtroende för förvaltningen är Fagersjö, Farsta strand och Sköndal (18 procent). Högst förtroende för förvaltningen har invånarna i Gubbängen, där bara 10 procent uppger att de har litet förtroende.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det är inte helt lätt att göra jämförelser över tid då omvärlden idag ser helt annorlunda ut än vid tidigare års mätningar. Mycket har hänt och förändrats bara sedan 2014. I en stor stad som Stockholm sker det hela tiden stora förändringar som i sin tur kan bidra till känslor av oro. Det har också hänt mycket i omvärlden som påverkar känslor av otrygghet. Det kan till exempel vara terrordåd runt om i världen och i Europa, liksom skjutningar i Stockholm eller i andra delar av landet. Det är då viktigt att påminna om att den faktiska utsattheten för brott har en mycket svag ökning över tid. Samma tendens till ökning av oro och otrygghet lyfts även i Brottsförebyggande rådets senaste nationella trygghetsmätning 2016.

Det är även viktigt att ta hänsyn till att det är komplicerat att mäta otrygghet och oro för brott eftersom trygghet är en subjektiv upplevelse som kan vara kopplad till konkreta händelser eller en generell, ospecifik känsla. Det är en betydligt lägre andel i staden som blivit utsatta för brott än de som är oroliga att utsättas för brott. Denna skillnad mellan faktisk utsatthet och upplevd oro är väl underbyggd i olika undersökningar. Samtidigt ökar oron i staden i högre grad än själva utsattheten.

Att känna sig trygg i vardagen, där man bor, verkar och vistas är en grundläggande rättighet och en förutsättning för att kunna delta i samhällslivet. Vissa stadsdelar inom stadsdelsområdet upplevs som mindre trygga och mer utsatta än andra men sammantaget är Farsta ett tryggt stadsdelsområde.

Förvaltningen har under 2016 arbetat fram ett lokalt utvecklingsprogram, LUP, där stadsdelarna Fagersjö och Hökarängen prioriteras i olika avseenden. Även Farsta strand inkluderas när det gäller trygghetsfrågor. Detta är ett långsiktigt förebyggande arbete som på sikt kommer att gynna de boende i dessa områden.

Att invånarna i Farsta stadsdelsområde i större utsträckning känner en oro att utsättas för brott än den genomsnittliga stockholmaren är något förvaltningen sedan tidigare arbetar för att motverka. Farsta stadsdelsförvaltning har bland annat en samverkansöverenskommelse med lokalpolisområde Farsta. En gemensam lägesbild togs fram inom ramen för överenskommelsen och utifrån den bestämdes att bland annat trygghet på offentlig plats är ett prioriterat område. Målet är att minska brottsligheten och öka den upplevda tryggheten för de som bor, verkar och vistas i stadsdelsområdet.

Stadsdelsnämnden genomför också regelbundet, sedan flera år, medborgarforum runt om i stadsdelsområdet. Det innebär att invånarna bjuds in för att tillsammans med förtroendevalda och tjänstepersoner diskutera bland annat trygghet och stadsmiljö.

Förvaltningen ser mycket positivt på mätningens resultat i de frågor som nämnden råder över eller samverkar kring med andra aktörer. Det rör sig om olika ordningsstörningar så som nedskräpning och mörka områden, där invånarna angett att de nu störs i mindre utsträckning av dessa faktorer. Positivt är också att fler invånare har ett ökat förtroende för förvaltningen.

Även gällande faktisk utsatthet är det glädjande att se att det i många av dessa kategorier sker en minskning, eller att de i alla fall inte ökar jämfört med föregående undersökning.

När det gäller tolkning av resultatet i en urvalsundersökning som denna finns det goda förutsättningar att undersöka utvecklingen över tid på stadsdelsområdesnivå nivå eller resultatet för stadsdelsområdet Farsta.

För tolkning av resultatet på stadsdelsnivå, som exempelvis Fagersjö och Svedmyra, är det större risk att värdena varierar kraftigt från ett år till ett annat. Alltför långtgående tolkningar baserade på en låg svarsfrekvens ska därmed undvikas.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av 2017 års trygghetsmätning.

Bilaga

Trygghet i Farsta 2017 – Resultat från Stockholms stads trygghetsmätning